

İKİNCİ BÖLÜM KARAR

ABDULVAHAP CAN VE DİĞERLERİ BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2014/3793
Karar Tarihi : 8/11/2017

Başkan : Engin YILDIRIM
Üyeler : Serdar ÖZGÜLDÜR
Osman Alifeyyaz PAKSÜT
Muammer TOPAL
M. Emin KUZ
Raportör : Ayhan KILIÇ
Başvurucular : 1. Abdulvahap CAN
2. Ender Onur KÜNTEŞ
Vekili : Av. Asuman TOKGÖZ SUCU
3. İdris SOLMAZ
Vekili : Av. Bedia BORAN BULUT
4. Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası
Vekilleri : 1. Av. Asuman TOKGÖZ SUCU
2. Av. Bedia BORAN BULUT

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, sendikal faaliyet çerçevesinde afiş asıldığı için idari para cezası uygulanması nedeniyle sendika hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuruculardan Abdulvahap Can ve Ender Onur Kunteş 19/3/2014 tarihinde, İdris Solmaz ise 14/4/2014 tarihinde başvuru yapmıştır.

3. Başvurular, başvuru formları ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.

4. 2014/5128 numaralı bireysel başvuru dosyasının aralarında konu yönünden hukuki irtibat bulunması nedeniyle 2014/3793 numaralı bireysel başvuru dosyası ile birleştirilmesine, 2014/5128 numaralı bireysel başvuru dosyasının kapatılmasına ve incelemenin 2014/3793 numaralı bireysel başvuru dosyası üzerinden yürütülmesine karar verilmiştir.

5. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

6. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

7. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüşünü bildirmiştir.

8. Başvurucular, Bakanlığın görüşüne karşı süresinde beyanda bulunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

9. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:

10. Başvuruculardan Abdulvahap Can, Ender Onur Künteş ve İdris Solmaz sırasıyla 1964, 1987 ve 1978 doğumlu olup Batman'da ikamet etmektedir. Diğer başvuru Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (EĞİTİM SEN) ise eğitim iş kolunda çalışanların ekonomik, sosyal, demokratik, kültürel haklarının korunması ve geliştirilmesi ile özgür ve demokratik bir çalışma yaşamının oluşturulması iddiasıyla çalışmalarını sürdüren bir sendikadır. Gerçek kişi başvurucular, kamuda öğretmen olarak görev yapmakta olup EĞİTİM SEN Batman Şubesi üyesi ve yöneticisidirler.

11. EĞİTİM SEN Batman Şubesinin Kurdi Der adlı dernek ve Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) Batman İl Örgütü ile birlikte 2013-2014 eğitim ve öğretim yılı başında ana dilde eğitim çerçevesinde yaptığı etkinlikler kapsamında Batman şehir merkezindeki çeşitli yerlerde bulunan ve N.R.B. Ltd. Şti.nin işletiminde bulunan on beş billboarda (ilan panosu) "ana dilde eğitim" temalı afişler astığı tespit edilmiştir. Afişler, BDP Batman İl Başkanlığı ile N.R.B. Ltd. Şti. arasında akdedilen kira sözleşmesine istinaden asılmıştır. Söz konusu sözleşme hükümlerine göre BDP 8/9/2013 ile 15/9/2013 tarihleri arasında bir hafta boyunca on beş ilan panosunu toplam 1.770 TL karşılığında kullanma hakkına sahip olmuştur.

12. 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 42. maddesi uyarınca Batman Valiliğinin 9/9/2013 tarihli işlemiyle EĞİTİM SEN üyesi ve şube yöneticisi olan gerçek kişi başvurucuların her birine ayrı ayrı 1.500 TL idari para cezası uygulanmıştır. Başvurucular, toplam sekiz yöneticiye aynı şekilde idari para cezası uygulandığını belirtmişlerdir.

13. Başvurucular idari para cezalarına karşı (kapatılan) Batman 1. Sulh Ceza Mahkemesinde (Mahkeme) ayrı ayrı itiraz yoluna başvurmuşlardır. İtiraz dilekçelerinde, tutanağın polis tarafından tek tarafı olarak düzenlenmesi nedeniyle bu tutanağa istinaden uygulanan idari para cezasının hukuka aykırı olduğu savunulmuştur. Başvurucular, sadece EĞİTİM SEN Batman Şubesi, Kurdi Der ve BDP Batman İl Örgütü olarak kiralanan ilan panolarına afiş astıklarını, bunun dışındaki alanlara afiş asmadıklarını belirtmişlerdir. Afiş asmaktan şahıs olarak sorumlu tutulmalarının mümkün olmadığını ifade eden başvurucular, kaç afiş asıldığının ve bunun kim tarafından tespit edildiğinin belli olmadığını altını çizmişlerdir. Başvurucular, sendikal faaliyet teşkil eden bu eylem nedeniyle idari para cezası uygulanmasının ve bu cezanın alt sınırdan uzaklaşarak tayin edilmesinin cezayı Sendikaya yönelik bir baskı aracına dönüştürdüğünden yakınmışlardır. Afiş asma eyleminin tek olduğunu savunan başvurucular, sekiz kişiye ceza uygulanmasının keyfi olduğunu ileri sürmüşlerdir. Başvurucular, afiş içeriğinin sendikal faaliyet kapsamında olduğunu ve ceza verilme suretiyle sendikal faaliyetin engellendiğini belirtmişlerdir.

14. Mahkeme, billboardları işleten N.R.B. Ltd. Şti. yetkilisi B.D.nin beyanına başvurmuştur. B.D. beyanında, söz konusu afişleri BDP İl Yönetimi Üyesi M.Ö. ile akdettiği sözleşmeye istinaden astıklarını ifade etmiştir.

15. Mahkeme, idari para cezalarına yapılan itirazları 17/1/2014 tarihli kararlarla kesin olarak reddetmiştir. Kararların gerekçelerinde, N.R.B. Ltd. Şti. yetkilisi B.D.nin beyanıyla N.R.B. Ltd. Şti. ile BDP arasında yapılan sözleşmeye atıfta bulunulduktan sonra on beş ilan panosunun BDP İl Yönetimi tarafından kiralandığı kanaati açıklanmıştır. Mahkeme; afişlerde imzası bulunan BDP Batman İl Örgütü, Kurdi Der ve EĞİTİM SEN organizasyonunda 16/9/2013 tarihinde afiş içeriğinde belirtildiği gibi yetkili makama herhangi bir bildirimde bulunulmadan kanuna aykırı yürüyüş gerçekleştirildiğini belirtmiş ve bu nedenle afişlerde imzaları bulunan kuruluşların yöneticilerine 5236 sayılı Kanun'un 42. maddesi ile 6/10/1983 tarihli ve 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca uygulanan idari para cezasının hukuka uygun olduğu sonucuna ulaşmıştır.

16. Kararlar başvuruçuların Abdolvahap Can'a 21/2/2014, Ender Onur Künteş'e ise 18/2/2014 tarihlerinde tebliğ edilmiştir. Başvuruçucu İdris Solmaz, kararın kendisine 17/2/2014 tarihinde tebliğ edildiğini belirtmiştir. Dosyada bulunan tebliğ mazbatasından ise kararın 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 21. maddesi uyarınca 21/2/2014 tarihinde kapıya yapıştırılmak suretiyle İdris Solmaz'a tebliğ edildiği anlaşılmaktadır.

17. Başvuruçuların Abdolvahap Can ve Ender Onur Künteş 19/3/2014 tarihinde, İdris Solmaz ise 14/4/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur. EĞİTİM SEN her iki başvuruya da iştirak etmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

18. 5326 sayılı Kanun'un "Afiş asma" kenar başlıklı 42. maddesinin ilgili hükümleri şöyledir:

"(1) ... cadde veya sokak kenarlarındaki kamuya ait ... alanlara, rızası olmaksızın özel kişilere ait alanlara bez, kâğıt ve benzeri afiş ... asan kişiye, yüz Türk Lirasından üçbin Türk Lirasına kadar idarî para cezası verilir. Aynı içerikteki afiş ve ilânlar, tek fiil sayılır.

(2) Birinci fıkra hükmü, yetkili makamlardan alınan açık ve yazılı izne dayalı olarak asılan afiş ve ilânlar açısından uygulanmaz. ...

...

(4) Bu kabahatler dolayısıyla idari para cezasına, kolluk veya belediye zabıta görevlileri karar verir.

..."

B. Uluslararası Hukuk

19. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) "Toplantı ve dernek kurma özgürlüğü" kenar başlıklı 11. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"1. Herkes barışçıl olarak toplanma ve dernek kurma hakkına sahiptir. Bu hak, çıkarlarını korumak amacıyla başkalarıyla birlikte sendikalar kurma ve sendikalara üye olma hakkını da içerir.

2. Bu hakların kullanılması, yasayla öngörülen ve demokratik bir toplum içinde ulusal güvenliğin, kamu güvenliğinin korunması, kamu düzeninin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli olanlar dışındaki sınırlamalara tabi tutulamaz..."

20. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) pek çok kararında Sözleşme'nin 11. maddesinde korunan toplantı ve dernek kurma özgürlüğü ile 10. maddesinde korunan ifade özgürlüğü arasındaki bağlantıya dikkat çekmiştir (Öllinger/Avusturya, B. No: 76900/01, 29/6/2006, § 38; Ezelin/Fransa, B. No: 11800/85, 26/4/1991, § 37). AİHM, Öllinger/Avusturya kararında şu değerlendirmelerde bulunmuştur:

"Başvurunun özelliği ve otonom yapısına karşın 11. madde, 10. madde ışığında ele alınmalıdır. 11. maddede yer almış olan toplantı ve dernek kurma özgürlüğünün amaçlarından biri fikirlerin korunması ve onların açıklanması özgürlüğüdür (bkz. Stankov ve the United Macedonian Organisation Ilinden/ Bulgaristan, B. No: 29221/95 ve 29225/95, 02/10/2001, § 85). Dolayısıyla 10. maddenin ikinci fıkrası altında ifade özgürlüğünün siyasi ve kamu yararıyla ilgilendiren konularda sınırlandırılmasının daha dar kapsamda olduğunun gözetilmesi gerekir (bkz. Stankov ve the United Macedonian Organisation Ilinden/ Bulgaristan, § 88; aynı zamanda bkz. Scharsach ve News Verlagsgesellschaft/ Austria, B. No: 39394/98, 13/11/2003, § 30)"

21. AİHM, 11. madde kapsamında yer alan sendika hakkının çalışanların bireysel ve ortak çıkarlarını korumak amacıyla bir araya gelerek örgütlenebilme serbestisini ifade ettiğini ve bu niteliğiyle bağımsız bir hak değil örgütlenme özgürlüğünün bir şekli veya özel bir yönü olduğunu belirtmiştir (Belçika Ulusal Polis Sendikası/Belçika, B. No: 4464/70, 27/10/1975, § 38).

"Mahkeme'ye göre, Sözleşme'nin 11. maddesinin birinci fıkrasında geçen 'çıkartmalarını korumak için' deyişi, Sözleşme'nin, sendikal faaliyet yolu ile sendika üyelerinin mesleki menfaatlerini koruma özgürlüğünü güvence altına almaktadır. Sözleşmeci Devletler bu sendikal faaliyetlere hem izin vermeli hem de imkan tanımalıdır..." (Belçika Ulusal Polis Sendikası/Belçika, § 39).

22. AİHM'in Şişman ve diğerleri/Türkiye (B. No: 1305/05, 27/9/2011) kararına konu olayda, Büro Emekçileri Sendikasının ilgili şube yöneticileri hakkında Alemdar ve Tepecik Vergi Dairesi Müdürlüklerinde Sendikaya tahsis edilen panonun dışına 1 Mayıs gösterilerine ilişkin afiş asılması nedeniyle disiplin soruşturması açılmıştır. Soruşturma, afişlerin yasaklı olduğu ve görüntü kirliliğine neden olduğu suçlamasına dayandırılmıştır. Soruşturmada, Sendikaya tahsis edilen panelin dışında afiş asılmasını yasaklayan herhangi bir hükme atıfta bulunulmamıştır. Soruşturma sonucunda başvuruçulara uyarma cezası verilmiştir (Şişman ve diğerleri/Türkiye, §§ 6-12). AİHM, başvuruçuların örgütlenme özgürlüğüne müdahale teşkil eden tedbirin (uyarma cezası) meşru bir amaca dayanıp dayanmadığı hususunda kuşkularının bulunduğunu ifade etmiş ancak bu meseleyi "demokratik toplum için gereklilik" koşuluyla birlikte ele almayı uygun görmüştür (Şişman ve diğerleri/Türkiye, § 28).

23. AİHM, başvuruçuların üye oldukları Sendika tarafından 1 Mayıs İşçi Bayramı'nı kutlamak amacıyla hazırlanan afişleri işyerinde bulunan duvara astıkları için uyarma cezası ile cezalandırıldıklarına dikkat çekmiştir (Şişman ve diğerleri/Türkiye, § 31). AİHM'e göre Alemdar ve Tepecik Vergi Dairesi Müdürlüklerinin başvuruçulara erişilebilir bir sendika bilgi paneli tahsis ettiği kabul edilse bile başvuruçuların işyerinin tamamına afiş asmak suretiyle görüntü kirliliğine yol açan davranışları söz konusu olmamıştır. İhtilaf konusu afişlerin asılması, çalışanlar arasında dayanışmanın

sağlanmasının bir aracı olarak görülen 1 Mayıs İşçi Bayramı'nın organize edilmesi hususunda sendika üyeleriyle iletişim kurulabilmesi, sendikal haklardan tam bir bağımsızlıkla ve gerçek manada yararlanılabilmesi amacıyla üyelerin işyerinin duvarını geçici bir süre için kullanması ile sınırlı kalmıştır (*Şişman ve diğerleri/Türkiye*, § 32). Fiilin barışçıl niteliğini dikkate alan AİHM, söz konusu afişlerin gerek metinlerinde gerekse resimlerinde yasa dışı ya da kamuyu rahatsız eden herhangi bir içerik olmadığını vurgulamıştır (*Şişman ve diğerleri/Türkiye*, § 33). AİHM örgütlenme özgürlüğünün demokratik toplumda taşıdığı önem açısından bireyin -sendikal faaliyetin yöntemi hakkında- seçim yapma imkânının ortadan kaldırılması veya bireye yarar sağlamayacak derecede azaltılması hâlinde bu özgürlükten yararlanıldığından söz edilemeyeceğini hatırlattıktan sonra somut olayda tartışma konusu yaptırımın -hafif olsa da- sendika üyelerinin sendikal faaliyetleri özgürce icra etmesi bakımından caydırıcı bir etkiye sahip olduğu tespitinde bulunmuştur (*Şişman ve diğerleri/Türkiye*, § 34). AİHM sonuç olarak başvuruculara verilen uyarma cezasının demokratik bir toplumda zorunlu olmadığı kanaatini açıklamıştır (*Şişman ve diğerleri/Türkiye*, § 35).

V. İNCELEME VE GEREKÇE

24. Mahkemenin 8/11/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucuların İddiaları ve Bakanlık Görüşü

25. Başvurucular, EĞİTİM SEN üye ve yöneticilerinin gerçekleştirdikleri sendikal faaliyetler nedeniyle son iki yılda idari para cezası yaptırımına maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Başvurucular 2911 sayılı Kanun kapsamına giren herhangi bir fiil işlemadıkları ve bu konuda idarenin de bir iddiası bulunmadığı hâlde Mahkeme kararının gerekçesinde kendilerinin kanuna aykırı yürüyüş gerçekleştirdiklerinin ifade edilmiş olmasından yakınmışlardır. Başvurucular izinsiz afiş asma fiilini de işlemadıklarını zira afişlerin özel bir şirketten kiralanılan ilan panolarında yer aldığını, dolayısıyla afiş asma fiili izinsiz sayılmayacağından 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesindeki kabahatin oluşmadığını savunmuşlardır. Başvurucular ayrıca 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi uyarınca aynı içerikteki afişlerin asılması tek bir fiil sayıldığı hâlde Mahkemece bu hükmün dikkate alınmadığından şikâyet etmişlerdir. Başvuruculara göre Mahkemenin itirazı reddetmesinin asıl nedeni afişlerin asılması olmayıp afişin ana dilde eğitim hakkı temalı içeriğinden duyulan rahatsızlıktır. Ana dilde eğitim hakkının savunulmasının hukuka aykırı olmadığı ve suç teşkil etmediğinin altını çizen başvurucular, ana dilde eğitim hakkının savunulmasının EĞİTİM SEN Tüzüğü'nde belirtilen amaçlar arasında yer aldığını ifade etmişlerdir.

26. Başvurucular idari para cezasına dayanak teşkil eden tutanağın usulüne uygun düzenlenmediğini ileri sürmüşlerdir. Başvuruculara göre tutanağın, bilgileri dâhilinde olmaksızın kolluk güçleri tarafından tek taraflı olarak tutulmuş olması tutanağın hukuka aykırı hâle getirmiştir.

27. Başvurucular somut olaydaki afiş asma fiilinin bir an için suç teşkil ettiği düşünülse bile her bir yönetici için ayrı ayrı idari para cezasına hükmedilmesinin ve sebebi açıklanmadan alt sınırdan uzaklaştırılmasının keyfi davranıldığına göstergesi olduğunu belirtmişlerdir. Başvurucular, suç teşkil etmediği tespit edilen fiillerin zorlama yorumlarla kabahat teşkil ettiği sonucuna yarı kararlarıyla ulaşılmak suretiyle idari para cezası yaptırımına tabi tutulmanın sendikal faaliyetlerin cezalandırılması ve çalışanların caydırılması amacı taşıdığını ifade etmişlerdir. Bu cezaların sistematik bir uygulamaya dönüştüğünü savunan başvurucular, Mahkemenin hiçbir gerekçe

göstermeden açılan davayı reddettiğine işaret etmişlerdir. Başvurucular sonuç olarak sendika hakkının, ifade özgürlüğünün, adil yargılanma hakkının ve eşitlik ilkesinin ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir.

28. Bakanlık görüşünde, müdahalenin kanuni dayanağının 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesi olduğu belirtilmiştir. Müdahalenin amacının başvurucuların cezalandırılması değil kamu düzeninin sağlanması olduğunu vurgulayan Bakanlık, müdahalenin meşru bir amaç taşıdığı görüşünü savunmuştur. Bakanlık, AIHM'in *İsviçre Raelien Suisse Hareketi/İsviçre* ([BD], B. No: 16354/06, 13/72012) kararına atıfta bulunarak afiş asmanın peyzajın korunması amacıyla izne bağlanabileceğinin altını çizmiştir. Afiş asma eyleminin izne bağlanması hususunda kamu makamlarının takdir yetkisi bulunduğuna işaret eden Bakanlık, verilen adli para cezasının miktarı ve adli sicile işlenmemesi hususları gözctildiğinde müdahalenin demokratik toplum düzeni bakımından gerekli ve ölçülü olduğunu ileri sürmüştür.

B. Değerlendirme

1. Başvurucu İdris Solmaz Yönünden

29. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 47. maddesinin (5) numaralı fıkrası ile Anayasa Mahkemesi İctüzüğü'nün (İctüzük) 64. maddesinin (1) numaralı fıkrası gereği bireysel başvurunun başvuru yollarının tüketildiği, başvuru yolu öngörülmemiş ise ihlalin öğrenildiği tarihten itibaren otuz gün içinde yapılması gerekir.

30. Somut olayda başvurunun idari para cezasına karşı yaptığı itiraz, Mahkemenin 17/1/2014 tarihli kararıyla reddedilmiştir. Başvurucu, kararın 17/2/2014 tarihinde tebliğ edildiğini belirtmiştir. Dosyada bulunan tebliğ mazbatasından ise kararın başvurucuya 7201 sayılı Kanun'un 21. maddesi uyarınca 21/2/2014 tarihinde kapıya yapıştirılmak suretiyle tebliğ edildiği anlaşılmıştır. Bu durumda Mahkeme kararının 21/2/2014 tarihinde başvurucuya tebliğinden itibaren işlemeye başlayan otuz günlük süre geçtikten sonra 14/4/2014 tarihinde yapılan başvurunun süresinde olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

31. Açıklanan nedenlerle İdris Solmaz'ın başvurusunun diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *süre aşımı* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Diğer Başvurucular Yönünden

32. Anayasa'nın "*Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkı*" kenar başlıklı 34. maddesi şöyledir:

"Herkes, önceden izin almadan, silahsız ve saldırsız toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkına sahiptir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlığın ve genel ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması amacıyla ve kanunla sınırlanabilir.

Toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir."

33. Anayasa'nın "*Sendika kurma hakkı*" kenar başlıklı 51. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

"Çalışanlar ve işverenler, üyelerinin çalışma ilişkilerinde, ekonomik ve sosyal hak ve menfaatlerini korumak ve geliştirmek için önceden izin

almaksızın sendikalar ve üst kuruluşlar kurma, bunlara serbestçe üye olma ve üyelikten serbestçe çekilme haklarına sahiptir. Hiç kimse bir sendikaya üye olmaya ya da üyelikten ayrılmaya zorlanamaz.

Sendika kurma hakkı ancak, milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve genel ahlâk ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle ve kanunla sınırlanabilir.

Sendika kurma hakkının kullanılmasında uygulanacak şekil, şart ve usuller kanunda gösterilir...”

34. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucular tarafından yapılan hukuki nitelendirilmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (Tahir Canan, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucuların ifade özgürlüğü, adil yargılanma hakkı ve eşitlik ilkesine ilişkin şikâyetlerinin bir bütün olarak sendika hakkı kapsamında incelenmesi gerekir.

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

35. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir nedeni de bulunmadığı anlaşılan sendika hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

i. Müdahalenin Varlığı

36. Anayasa'nın 51. maddesinde güvenceye bağlanan sendika hakkı, demokratik toplumun temeli olan örgütlenme özgürlüğünün bir parçasıdır. Örgütlenme özgürlüğü, bireylerin kendi menfaatlerini korumak için kolektif oluşumlar meydana getirerek bir araya gelebilme özgürlüğüdür. Bu özgürlük bireylere topluluk hâlinde siyasal, kültürel, sosyal ve ekonomik amaçlarını gerçekleştirme imkânı sağlar. Sendika hakkı da çalışanların bireysel ve ortak çıkarlarını korumak amacıyla bir araya gelerek örgütleniş serbestisini gerektirmekte ve bu niteliğiyle örgütlenme özgürlüğünün bir parçası olarak görülmektedir (AYM, E.2014/177, K.2015/49, 14/5/2015).

37. Sendika hakkı, çalışanların ve çalıştıranların sadece istedikleri sendikaları kurmaları ve bunlara üye olmaları yolunda bir hakla sınırlı kalmamakta; aynı zamanda oluşturdukları tüzel kişiliklerin varlığının ve bu tüzel kişiliklerin kendine özgü faaliyetlerinin de garanti altına alınmasını içermektedir. Üyelerinin ekonomik, sosyal ve kültürel ortak menfaatlerini korumak ve geliştirmek amacıyla kurulan sendikalar ve bunların üst kuruluşlarının serbestçe sendikal faaliyetlerde bulunabilmesi, bu kapsamda iş uyuşmazlığı çıkarması, toplu görüşme ve toplu sözleşme yapması, grev ve lokavt kararı vermesi ve uygulaması da sendika hakkının gereklerindedir (AYM, E.2014/177, K.2015/49, 14/5/2015).

38. Sendika hakkı, sendika üyesinin gerek sendikaya üye olması gerekse mensubu bulunduğu sendikanın faaliyetlerine katılması nedeniyle yaptırımı uğramamasını da güvence altına almaktadır. Bu durumda bir çalışanın herhangi bir sendikaya üye olması veya mensubu bulunduğu sendikanın faaliyetlerine katılması sebebiyle yaptırımı maruz kalması, sendika hakkına müdahale oluşturabilir.

39. Somut olayda izinsiz afiş asıldığı gerekçesiyle EĞİTİM SEN Batman Şubesi yöneticisi olan gerçek kişi başvurucuların her birine 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesi uyarınca 1.500 TL idari para cezası uygulanmıştır. İhtilaf konusu afişler, EĞİTİM SEN Batman Şubesinin Kurdi Der ve BDP Batman İl Örgütü ile birlikte 2013-2014 eğitim ve öğretim yılı başında ana dilde eğitim çerçevesinde yaptığı

etkinlikler kapsamında asılmıştır. Dolayısıyla afiş asma fiilinin sendikal faaliyet kapsamında kaldığı anlaşılmıştır. Bu durumda sendikal faaliyet kapsamında kaldığı tespit edilen afiş asma fiili nedeniyle başvuruculara idari para cezası uygulanmasının sendika hakkına müdahale teşkil ettiği sonucuna ulaşılmaktadır.

ii. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

40. Anayasa'nın 13. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler, ... yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, ... demokratik toplum düzeninin ... gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

41. Sendika hakkı mutlak olmayıp Anayasa'nın 13. maddesinde belirtilen ölçütlere uygun olarak hakkın sınırlandırılması mümkündür. Buna göre sendika hakkına yapılan müdahalenin ihlal oluşturulması için kanun tarafından öngörülmesi, Anayasa'nın ilgili maddesinde belirtilen nedenlere dayanması, demokratik toplum düzeninin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olmaması gerekir.

(1) Kanunilik

42. Somut olayda başvuruculara uygulanan idari para cezasının kanuni dayanağı olarak 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesi gösterilmiştir. Mahkeme tarafından da bu maddeye dayanılarak denetim yapılmıştır. Dolayısıyla başvuruculara uygulanan idari para cezasının kanuni dayanağının bulunduğu sonucuna ulaşılmıştır.

(2) Meşru Amaç

43. Anayasa'nın 51. maddesinin ikinci fıkrasında; sendika kurma hakkının ancak milli güvenlik, kamu düzeni, suç işlenmesinin önlenmesi, genel sağlık ve ahlak ile başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması sebepleriyle sınırlanabileceği belirtilmiştir.

44. 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesine ilişkin gerekçede "[toplumun] tüm bireylerinin kullanımına tahsis edilmiş bulunan meydan ve parklara, cadde veya sokak kenarlarındaki kamuya ait duvar veya alanlara ... bez, kağıt ve benzeri afiş veya ilân asılması[nın]" "görüntü kirliliği" oluşturduğundan söz edilmiştir. Bu durumda yetkili makamların açık ve yazılı izni olmaksızın kamuya ait alanlarda afiş asılmasının yasaklanmasının görüntü kirliliğinin önlenmesi amacına dayandığı anlaşılmaktadır. Bunun da Anayasa'nın 51. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen "kamu düzeninin korunması" amacı kapsamında değerlendirilmesi mümkündür. Dolayısıyla başvurucular adına uygulanan idari para cezasının kamu düzeninin korunması amacına yönelik önlemlerin bir parçası olduğu ve meşru bir amaç taşıdığı sonucuna varılmıştır.

(3) Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygunluk ve Ölçülülük

(a) Genel İlkeler

45. Anayasa Mahkemesi "demokratik toplum düzeninin gerekleri" ifadesinden ne anlaşılması gerektiğini daha önce pek çok kez açıklamıştır. Buna göre temel hak ve özgürlükleri sınırlayan tedbir, bir toplumsal ihtiyacı karşılamak ve başvurulabilecek en son çare niteliğinde olmalıdır (Tayfun Cengiz, B. No: 2013/8463, 18/9/2014, § 56; Adalet Mehtap Buluryer, B. No: 2013/5447, 16/10/2014, §§ 103-105; Kristal-İş Sendikası [GK], B. No: 2014/12166, 2/7/2015, § 70; ifade özgürlüğü bağlamında bkz. Bekir Coşkun [GK], B. No: 2014/12151, 4/6/2015, § 51; Mehmet Ali

Aydın [GK], B. No: 2013/9343, 4/6/2015, § 68; *Tansel Çölaşan*, B. No: 2014/6128, 7/7/2015, § 51). Böyle bir ihtiyacın bulunup bulunmadığını değerlendirmede derece mahkemelerinin belirli bir takdir yetkisi bulunmaktadır. Ancak bu takdir payı, Anayasa Mahkemesinin denetimindedir (*Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, B. No: 2014/620, 25/5/2017, § 73).

46. Anayasa Mahkemesi önceki kararlarında genel olarak örgütlenme özgürlüğünün ve özel olarak da sendika hakkının Anayasa'da benimsenen temel değerlerden biri olan siyasal demokrasiyi somutlaştıran özgürlükler arasında yer aldığını ve demokratik toplumun temel değerlerinden birini oluşturduğunu vurgulamıştır. Anayasa Mahkemesine göre sendikal faaliyet çerçevesinde ifade edilen görüşlerin dile getirilme biçimi de -yetkili makamların gözünde kabul edilemez olsa dahi- sendika hakkından faydalanır. Anayasa Mahkemesi demokrasinin esasının, meselelerin halka açık olarak tartışılması ve çözümlenmesi yeteneği oluşturduğunu belirtmiş ve sendika hakkını kullanan bireylerin de ifade özgürlüğü alanına benzer şekilde çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirlilik gibi demokratik toplumun temel ilkelerinin korumasından yararlanacağını ifade etmiştir (*Tayfun Cengiz*, § 52; *Selda Demir Taze*, §§ 48, 49).

47. Bu bağlamda Anayasa'nın 26. maddesinin birinci fıkrasında koruma altına alınan ifade özgürlüğü, demokratik bir toplumun temel dayanaklarından ve demokratik toplumun gelişiminin ve her bireyin kendini gerçekleştirmesinin başlıca şartlarından birini oluşturur. Toplumsal çoğulculuğa ancak her türlü fikrin serbestçe ifade edilebildiği özgür tartışma ortamında ulaşılabilir. Bu bağlamda toplumsal ve siyasal çoğulculuğu sağlamak, her türlü düşüncenin barışçıl bir şekilde ve serbestçe ifadesine bağlıdır (*Yaman Akdeniz ve diğerleri*, B. No: 2014/3986, 2/4/2014, § 25).

48. Anayasa Mahkemesi pek çok kararında, ifade özgürlüğünün yalnızca lehte olduğu kabul edilen ya da zararsız veya önemsiz görülen "bilgi" veya "fikirler" için değil aynı zamanda devletin veya toplumun bir bölümünün aleyhinde olan, onları rahatsız edenler için de geçerli olduğunu belirten AİHM kararındaki görüşlere de atıf yapmıştır. Anayasa Mahkemesi, bu tür düşüncelerin demokratik bir toplum için şart olan çoğulculuk, hoşgörü ve açık fikirliliğin gereklerinden olduğunu teyit etmiştir (*Fatih Taş* [GK], B. No: 2013/1461, 12/11/2014, § 94; *Bejdar Ro Amed*, B. No: 2013/7363, 16/4/2015, § 63; *Abdullah Öcalan*, § 95).

49. Kanun koyucunun gerek Anayasa'nın 51. maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen sebeplerle gerekse Anayasa'nın diğer maddelerinde devlete yüklenen ödev ve yükümlülüklerin ifası amacıyla sendikal haklardan yararlanılmasını bazı kayıt ve koşullara bağlaması mümkündür. Ayrıca bu kayıt ve koşullara uyulmasını teminen bunların ihlalinin yaptırıma tabi kılınması da olanaklıdır. Sendikal faaliyetlerin icra edilmesinin birtakım usule ilişkin koşullara bağlanması ve bunların ihlali hâlinde yaptırım uygulanması tek başına sendika hakkını ihlal etmez. Bununla getirilen tedbirin ve bu tedbirin ihlali hâlinde öngörülen yaptırımın sendika hakkının özünü zedelememesi, demokratik bir toplumda gerekli görülmesi ve ölçülü olması gerekmektedir.

50. Kamu otoritelerinin sendikal faaliyet kapsamında gerçekleştirilen görüş veya fikir açıklamalarına yaptırım uygulanmak suretiyle yapılan müdahalenin demokratik bir toplumda gerekli olduğunun makul gerekçelere dayanılarak gösterilmesi gerekir (Benzer yöndeki karar için bkz. *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, § 83).

51. Öte yandan Anayasa'nın 51. maddesi bağlamında yapılan şikâyetlerde kamu makamları tarafından sendika hakkına yönelik müdahalenin varlığı hâlinde derece mahkemelerinin kararlarının müdahaleyi haklı kılabilecek "konuyla ilgili ve yeterli gerekçe" içerip içermediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

(b) İlkelerin Olaya Uygulanması

52. Somut olayda izinsiz afiş astıkları gerekçesiyle başvuru sahiplerinin her birine 1.500 TL idari para cezası verilmiştir. Başvurucular tarafından icra edilen afiş asma fiilinin EĞİTİM SEN ve diğer bileşenler tarafından yürütülen ana dilde eğitime ilişkin etkinlikler kapsamında gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır. Afiş içeriklerinin suç teşkil ettiğine ilişkin olarak kamu makamlarının ne bir tespiti ne de bu yönde bir iddiasi bulunmaktadır.

53. Ana dilde eğitim temalı ve herhangi bir suç unsuru içermeyen afiş asılmasının bir düşünce açıklaması mahiyetinde olduğu hususunda kuşku bulunmamaktadır. Olayda afiş asma biçiminde tezahür eden fikir açıklaması, sendikal faaliyet çerçevesinde icra edildiğinden Anayasa'da düzenlenen sendika özgürlüğü ve ifade özgürlüğüne ilişkin güvencelerden yararlanır. Ancak yukarıda ifade edildiği üzere (bkz. § 49) afiş asma yoluyla düşünce açıklanmasının anayasal güvencelerden yararlanması, afiş asmanın bazı ön biçim koşullarına bağlanmasına engel teşkil etmez. Hakkın kullanımını imkânsız veya hakkın tanınmasını anlamsız hâle getirmediği afiş asmanın ön biçim koşullarına bağlanması sendika hakkının ihlaline yol açmaz.

54. Kanun koyucu 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesinde kamuya ait alanlarda afiş asılmasını yetkili makamın, özel alanlarda ise malikinin iznine bağlı kılmış ve izin koşulu yerine getirilmeden afiş asılmasını idari para cezası yaptırımına tabi tutmuştur. Kanun'un gerekçesinden, kamuya ait alanlarda afiş asmanın yetkili makamın iznine tabi kılınmasının görüntü kirliliğinin engellenmesi amacına dayandırıldığı anlaşılmaktadır. Görüntü kirliliğinin önlenmesi gayesiyle kamuya ait alanlarda afiş asmanın izne bağlanmasının gerekli bir tedbir olmadığı söylenemez. Bu konuda kanun koyucunun takdir yetkisini haiz olduğunun kabulü gerekir. Bu nedenle sendikal faaliyet kapsamında bile olsa başvuru sahiplerinden bu koşulun yerine getirilmesinin beklenmesi makul karşılanmalıdır. Sırf afiş asmanın izin şartına bağlanmış olması nedeniyle başvuru sahiplerinin sendika hakkının ihlal edildiği düşünülemez. Bununla beraber demokratik toplumda gereklilik ve ölçülülük testi bakımından izin şartının ihlaline karşılık yaptırım uygulanıp uygulanmadığı, uygulanan yaptırımın mahiyeti ve ağırlığı ile kamu otoritelerinin keyfi davranıp davranmadığı ve hukuka aykırılık iddialarının öne sürülebileceği yargısal mekanizmaların var olup olmadığı hususları önem taşımaktadır.

55. Tek başına izin koşulunun ihlal edilmiş olması, yaptırım uygulanmasının haklılaştırılması bakımından yeterli görülmebilir. Bu noktada izinsiz afiş asılması nedeniyle kamu düzeninin bozulup bozulmadığı veya huzur tehlikesinin bulunup bulunmadığı ya da böyle bir tehlikenin ortaya çıkıp çıkmadığı ehemmiyet arz etmektedir. Diğer bir ifadeyle izin şartının getiriliş amacı olan "kamu düzeni"nin bozulduğunun veya bozulma tehlikesi bulunduğu da ortaya konması gerekir. Kamu düzeninin bozulduğu ilgili ve yeterli bir gerekçe ile gösterilmeden yaptırım uygulanması hâlinde sendika özgürlüğünün ihlal edildiği sonucuna ulaşılabılır (Aynı yönde değerlendirmeler için bkz. *Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası ve diğerleri*, §§ 88, 89).

56. Somut olayda idarenin ya da Mahkemenin asılan afişlerin kamu düzenini bozduğuna veya bu nedenle kamu düzeninin bozulma tehlikesinin ortaya çıktığına ilişkin bir tespiti ve değerlendirmesi bulunmamaktadır.

57. Öte yandan başvuruçulara verilen idari para cezasının dayanağı olan tutanaklarda izinsiz afiş asılmasından söz edilmiş ise de başvuruçular, izinsiz afiş asma fiilinin gerçekleşmediğini ileri sürmüşlerdir. Başvuruçular, afişlerin N.R.B. Ltd. Şti. tarafından işletilen ve BDP Batman İl Örgütünce kiralanan ilan panolarına asıldığını ve bu nedenle afiş asmanın izinsiz sayılmayacağını belirtmişlerdir. Başvuruçular, bu iddialarını Mahkemede de öne sürmüş ancak Mahkeme tarafından bu iddiaya ilişkin herhangi bir değerlendirme yapılmamıştır.

58. Bireysel başvuruya konu olaylarda kabahatin oluşup oluşmadığının değerlendirilmesi, bu konudaki delil ve olgular ile hukuk kurallarının yorumlanması derece mahkemelerinin takdirindedir. Anayasa Mahkemesinin derece mahkemelerinin bu husustaki takdirine müdahale etmesi bireysel başvurunun amacıyla bağdaşmaz. Ancak taraflarca öne sürülen ve kabahatin oluşumuyla ilgili önem taşıdığı değerlendirilen iddiaların karşılanıp karşılanmadığı, bu hususta tatmin edici açıklamaların yapıp yapılmadığını denetlemek Anayasa Mahkemesinin yetkisindedir.

59. 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesinin (1) numaralı fıkrasında, cadde veya sokak kenarlarındaki kamuya ait alanlara, rızası olmaksızın özel kişilere ait alanlara bez, kâğıt ve benzeri afiş asan kişiye idari para cezası verileceği hükme bağlanmış; (2) numaralı fıkrasında ise birinci fıkra hükmünün yetkili makamlardan alınan açık ve yazılı izne dayalı olarak asılan afiş açısından uygulanmayacağı belirtilmiştir. Buna göre kamuya ait alanlarda yetkili makamın açık ve yazılı izni, özel kişilere ait alanlarda ise malikin rızası (izin) olmaksızın afiş asılmasının 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesinde düzenlenen "afiş asma" kabahatine vücut verdiği anlaşılmaktadır. Somut olayda afişler N.R.B. Ltd. Şti. tarafından işletilen ilan panolarına asılmıştır. Başvuruçular tarafından bu ilan panoları dışındaki yerlere afiş asıldığına ilişkin herhangi bir bilgi ve belge bireysel başvuru dosyasında bulunmamaktadır. Söz konusu ilan panolarının BDP Batman İl Örgütünce N.R.B. Ltd. Şti.nden kiralandığı sabittir. İlan panolarının etkinliğe katılan paydaşlardan biri tarafından kiralanmış olduğu gözetildiğinde afişlerin değinilen ilan panolarına asılması hususunda özel şirketin rızasının bulunmadığı söylenemez. Özel şirket tarafından işletilen ilan panolarına afiş asılabilmesi için ayrıca yetkili kamu makamlarından izin alınması gerekip gerekmediğinin ve bu yetkili makamın kim olduğunun tespitinin "afiş asma" kabahatinin oluşumu bakımından büyük önem taşıdığı anlaşılmaktadır. Mahkemenin kabahatin oluşumu açısından özellik arz eden bu olguyu araştırma ve başvuruçuların buna ilişkin iddialarını karşılama yükümlülüğü bulunmaktadır. Oysa Mahkemenin bu yönde bir araştırma ve değerlendirme yapmadığı görülmektedir.

60. Mahkeme; afiş içeriğinde belirtildiği gibi afişlerde imzası bulunan BDP Batman İl Örgütü, Kurdi Der ve EĞİTİM SEN organizasyonunda 16/9/2013 tarihinde yetkili makama herhangi bir bildirimde bulunmadan kanuna aykırı yürüyüş gerçekleştirildiği ve bu nedenle afişlerde imzaları bulunan kuruluşların yöneticilerine 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesi ile 2911 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca uygulanan idari para cezasının hukuka uygun olduğu değerlendirmesinde bulunmuştur. Başvuruçulara uygulanan idari para cezasının sebebi 5326 sayılı Kanun'un 42. maddesinde düzenlenen "afiş asma" kabahatinin işlenmiş olmasıdır. Başvuru konusu cezanın 2911 sayılı Kanun'un 27. maddesinde düzenlenen "kışkırtma yasağı"na aykırı davranılması veya kanuna aykırı gösteri yürüyüşü düzenlenmesi sebebiyle uygulandığına dair idarenin bir iddiası ve tespiti söz konusu değildir. Başvuruçulara isnat edilen fiille bir ilgisinin bulunmadığı açık olan bu değerlendirme hariç

tutulduğunda geriye kalan gerekçenin de idari para cezasının hukuki gerekçelerinin ortaya konması hususunda doyurucu olmaktan uzak olduğu görülmektedir.

61. Sonuç olarak suç unsuru içermeyen ve özel bir şirketten kiralanan ilan panolarına sendikal faaliyet çerçevesinde asılan afişlerin kamu düzenini bozduğu veya kamu düzeninin bozulması tehlikesine yol açtığı hususunda herhangi bir değerlendirme yapılmadan, suçun oluştuğuna ilişkin ilgili ve yeterli gerekçe ortaya konulmadan idari para cezası uygulanmasının -somut olayın koşulları gözetildiğinde- demokratik toplumda gerekli olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır. Dahası bu koşullar çerçevesinde başvurulara verilen idari para cezasının sendikal faaliyette bulunulması bakımından caydırıcı bir etki doğurabileceği de gözlemlenmektedir.

62. Bu durumda Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

c. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

63. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) numaralı fıkrasının ilgili kısmı ile (2) numaralı fıkrası şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvuruçunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuruçunun lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

64. Başvuruçular, maddi tazminat olarak para cezasının iadesine karar verilmesi talebinde bulunmuştur.

65. Başvuruda sendika hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

66. Başvuruçuların sendika hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunduğundan kararın bir örneğinin yeniden yargılama yapılmak üzere (kapatılan) Batman 1. Sulh Ceza Mahkemesine (E.2013/1364 ve E.2013/1365) gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

67. Yeniden yargılama yapılmasına hükmedildiğinden ayrıca tazminata hükmedilmesine gerek görülmemiştir.

68. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvuruçulara müştereken ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. 1. İdris Solmaz yönünden başvurunun *süre aşımı* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Abdulvahap Can, Ender Onur Künteş ve EĞİTİM SEN yönünden sendika hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 51. maddesinde güvence altına alınan sendika hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin sendika hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere (kapatılan) Batman 1. Sulh Ceza Mahkemesinin (E.2013/1364 ve E.2013/1365) yerine bakan mahkemeye GÖNDERİLMESİNE,

D. 1. İdris Solmaz tarafından yapılan yargılama giderlerinin üzerinde BIRAKILMASINA,

2. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin Abdulvahap Can, Ender Onur Künteş ve EĞİTİM SEN'e MÜŞTEREKEN ÖDENMESİNE,

E. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvuru Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

F. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 8/11/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ